

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, atsižvelgusi į tai, kad 2019 m. spalio 16 d. Vyriausybės posėdyje bus svarstomas 2020 m. valstybės biudžeto projektas ir su juo susiję įstatymų projektai, teikia Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 17, 33, 34, 48, 53 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo ir įstatymo papildymo 33¹ straipsniu įstatymo projektą (toliau – Projektas), kuriam įgyvendinti reikės papildomų valstybės biudžeto lėšų.

I. Sprendžiama problema

1. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (toliau – VTĮ) 17 straipsnio 1 dalies 7 punkte nustatyta, kad valstybės tarnautojai turi teisę būti paskirti (išrinkti) valstybės įmonių, savivaldybės įmonių, akcinių bendrovių arba uždarytųjų akcinių bendrovių, kurių akcijos ar dalis akcijų, suteikiančių daugiau kaip 1/2 balsų šių bendrovių visuotiniuose akcininkų susirinkimuose, priklauso valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise, kolegialių organų nariais. VTĮ nėra nustatyta galimybė valstybės tarnautoją paskirti (išrinkti) ir *viešųjų įstaigų, kurių savininkas ar vienas iš dalininkų yra valstybė ar savivaldybė, kolegialių organų nariais.*

2. Įgyvendinamos Konstitucinio Teismo 2019 m. balandžio 18 d. nutarimo Nr. KT13-N5/2019 „Dėl Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo ir Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ **81 punkte** (*šioje kontekste pažymėtina, kad įstatymų leidėjas VTĮ 29 straipsnio 2 dalyje (2012 m. spalio 2 d. redakcija), VTS 26 straipsnio (2013 m. birželio 27 d. redakcija) 1 dalyje, VTS (2015 m. birželio 25 d. redakcija) 33 straipsnio 1 dalyje nustatytu teisiniu reguliavimu, pagal kurį inter alia „tarnybinė nuobauda skiriama atsižvelgiant į <...> Kriminalinės žvalgybos įstatymo (toliau – KŽĮ) nustatytais atvejais ir tvarka pateiktą informaciją <...>“, nustatęs tarnybinę nuobaudą skiriančiam subjektui pareigą visais atvejais skiriant minėtą nuobaudą atsižvelgti inter alia į KŽĮ nustatytais atvejais ir tvarka pateiktą informaciją, kuri, kaip minėta, netaikytina savarankiškai ir (ar) papildomu tarnybinių nuobaudų skyrimo kriterijumi, įtvirtino perteklinį teisinį reguliavimą. Taigi, atsižvelgdamas į inter alia konstitucinius teisinės valstybės, teisinio tikrumo ir teisinio aiškumo principus,*

taikomus teisėkūros subjektams, įstatymų leidėjas turėtų tinkamai sureguliuoti tarnybinės atsakomybės taikymo klausimus, inter alia pašalinti minėtą perteklinį teisinį reguliavimą) ir 90.2 papunktyje (<...> nei šiose, nei kitose VTĮ nuostatose nebuvo nustatyta, kad valstybės tarnautojas, įtariamą padaręs tarnybinį nusižengimą ir pagal VTĮ traukiamas tarnybinės atsakomybės, turi teisę inter alia dalyvauti tikrinant su tarnybiniu nusižengimu susijusius faktinius duomenis vietoje, turėti atstovą, gauti turimą informaciją apie tarnybinį nusižengimą, pateikti pasiaiškinimus, taip pat susipažinti su motyvuota išvada apie tyrimo rezultatus ir visa tarnybinio nusižengimo tyrimo medžiaga. Išvardytos garantijos tarnybinio nusižengimo padarymu įtariamam asmeniui buvo įtvirtintos tik minėtose Taisyklėse. Taigi, nors pagal visuminį teisinį reguliavimą valstybės tarnautojo, traukiamo tarnybinės atsakomybės, teisės tarnybinio nusižengimo tyrimo procedūros metu buvo garantuotos, vis dėlto šios teisės nebuvo (nėra) įtvirtintos įstatyme. Šiame kontekste pažymėtina, kad pagal Konstituciją, inter alia jos 33 straipsnio 1 dalį, konstitucinį teisinės valstybės principą, įstatymų leidėjas turėtų imtis atitinkamų priemonių, kad esmines žmogaus teisių ir laisvių tarnybinių nusižengimų tyrimo procese apsaugos garantijas įtvirtintų įstatyme) pateiktos rekomendacijos ir siūloma keisti VTĮ 33 straipsnio 2 dalį ir VTĮ papildyti nauju 33¹ straipsniu.

3. VTĮ 33 straipsnio 5 dalies 5 punkte ir 34 straipsnio 1 dalyje minimas Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo pavadinimas. 2020 m. sausio 1 d. įsigalios naujos redakcijos Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas (keičiamas įstatymo pavadinimas).

4. VTĮ 48 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad VTĮ 51 straipsnio 1 dalyje nurodytais pagrindais atleidžiamam, perkeliama laimėjus konkursą į kitas valstybės tarnautojo pareigas į kitą valstybės ar savivaldybės instituciją ar įstaigą valstybės tarnautojui jo atleidimo (perkėlimo) iš pareigų dieną išmokamos visos jam priklausančios pinigų sumos, išskyrus šio straipsnio 1 dalyje nurodytą išeitinę išmoką, mokamą politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojams, ir šio straipsnio 2 dalyje nurodytą išeitinę išmoką. Ši nuostata nenustato, kaip turi būti atsiskaitoma su tarnybinio kaitumo būdu į kitą įstaigą ar darbui užsienyje perkeliama valstybės tarnautoju. Todėl praktikoje tarp įstaigų kyla ginčų aiškinantis, kuri vis dėlto įstaiga privalo išmokėti valstybės tarnautojui priklausančias pinigų sumas.

5. Įgyvendinamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. liepos 17 d. pasitarime priimtas sprendimas (Vyriausybės pasitarimo protokolo Nr. 30 1 klausimas) nuo 2020 m. liepos 1 d. etapais konsoliduoti kai kurių institucijų ir įstaigų personalo administravimo ir buhalterinės apskaitos tvarkymo funkcijas. Įgyvendinamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ (toliau – Vyriausybės programa), 254 punkto (*siekiant, kad valstybės tarnyba būtų patraukli, moderni, depolitizuota ir efektyvi, bus įdiegta kompetencijomis grįsta*

	<p>valstybės tarnybos sistema, kurioje valstybės tarnautojų atranka, jų veiklos vertinimas, karjera bus siejami su konkrečioms pareigoms nustatyta kompetencijų turėjimu) ir 264 punkto (diegsime naujus personalo valdymo įrankius, kurie leis įstaigų vadovams efektyviai valdyti personalą, siekti geriausių įstaigų veiklos rezultatų, nuostatas numatoma standartizuoti valstybės tarnautojų pareigybių aprašymų rengimą ir valstybės tarnautojų pareigybėms nustatyti kompetencijas) nuostatos. Tuo tikslu keičiamas VTĮ 53 straipsnis.</p> <p>6. Įgyvendinama 2019 m. liepos 10 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir profesinių sąjungų organizacijų pasirašyta 2020 metų nacionalinė kolektyvinė sutartis (reg. Nr. PV3-326), t. y. 0,5 koeficiento didinami 9–10 pareigybių grupių minimalūs pareiginės algos koeficientai. Tuo tikslu keičiamas VTĮ 1 priedas.</p> <p>7. VTĮ 2 priedo 1.1 ir 1.2 papunkčiuose nustatyta, kad skirstant valstybės ir savivaldybės institucijas ir įstaigas į grupes 100 balų skiriama, kai įstaiga taip pat „dalyvauja formuojant valstybės politiką valstybinio socialinio draudimo srityje ir ją įgyvendina“, o 80 balų taip pat skiriama, kai įstaiga įgyvendina „valstybės politiką valstybinio socialinio draudimo srityje“. Tokiu būdu konstituciškai nepagrįstai išskiriama viena valstybės politikos sritis (valstybinio socialinio draudimo formavimas) ir sudaromos prielaidos Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybą priskirti I įstaigų grupei, kurioje yra ir valstybės politiką formuojančios institucijos (ministerijos). Valstybės kontrolė 2018 m. spalio 1 d. valstybinio audito išvadoje Nr. FA-2018-P-4-8 pateikė rekomendacijas Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai optimizuoti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos veiklą ir visas fondo administravimo įstaigas sujungti į vieną juridinį asmenį.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>1. VTĮ 17 straipsnio 1 dalies 7 punkte nustatyti, kad valstybės tarnautojai turi teisę būti paskirti (išrinkti) ir viešųjų įstaigų, kurių savininkas ar vienas iš dalininkų yra valstybė ar savivaldybė, kolegialių organų nariais.</p> <p>2. VTĮ 33 straipsnio 2 dalyje atsisakyti perteklinio reglamentavimo ir VTĮ papildyti nauju 33¹ straipsniu, kuriame siūloma nustatyti valstybės tarnautojo ar asmens, ėjusio valstybės tarnautojo pareigas, dėl kurio pradėtas tarnybinio nusižengimo tyrimas, teises.</p> <p>3. VTĮ 33 straipsnio 5 dalies 5 punkte ir 34 straipsnio 1 dalyje siūloma nurodyti 2020 m. sausio 1 d. įsigaliosiančio naujos redakcijos Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo pavadinimą.</p> <p>4. Patikslinti 48 straipsnio 5 dalies nuostatas numatant, kad ir su perkeliamu valstybės tarnautoju jo perkėlimo iš pareigų dieną išmokamos visos jam priklausančios pinigų sumos (pvz., kompensacija už nepanaudotas atostogas).</p> <p>5. VTĮ 53 straipsnyje išplėsti Valstybės tarnautojų registre kaupiamų objektų sąrašą, t. y. įtraukti duomenis apie valstybės politikus (ir valstybės pareigūnus) tiek, kiek reikia jų tarnybiniams pažymėjimams ar kitokioms elektroniniu parašu pasirašyti skirtoms priemonėms pagaminti, apie valstybės pareigūnus (pavyzdžiui, teisėjus, prokurorus) ir profesinės karo tarnybos karius tiek, kiek reikia jiems pavaldžių valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimui</p>

	<p>atlikti ir pareigybėms aprašyti ir vertinti, taip pat informaciją apie biudžetinių įstaigų struktūras, laisvas ir užimtas pareigybes ir darbuotojus tiek, kiek reikia personalo administravimo bei buhalterinės apskaitos tvarkymo funkcijoms centralizuotai atlikti Vyriausybės nustatyta tvarka.</p> <p>6. VTĮ 1 priede siūloma 9 ir 10 pareigybių grupių minimalius pareiginės algos koeficientus padidinti 0,5</p> <p>7. VTĮ 2 priede siūloma atsisakyti nuostatos, kad, skirstant valstybės ir savivaldybės institucijas ir įstaigas į grupes, 100 balų skiriama, kai įstaiga taip pat „dalyvauja formuojant valstybės politiką valstybinio socialinio draudimo srityje ir ją įgyvendina“, o 80 balų taip pat skiriama, kai įstaiga įgyvendina „valstybės politiką valstybinio socialinio draudimo srityje“.</p>
III. Priemonių kaštai	VTĮ 1 priede nurodytų 9 ir 10 pareigybių grupių minimaliems pareiginės algos koeficientams padidinti prireiks apie 814 000 EUR per metus.
IV. Nauda visuomenei	<p>1. Įstaigos galės įgyvendinti teisę turėti viešosios įstaigos, kurios savininkė ar viena iš dalininkų yra valstybė ar savivaldybė, atstovą – valstybės tarnautoją kolegialiaame valdymo organe.</p> <p>2. VTĮ sureguliuojami teisiniai santykiai, susiję su valstybės tarnautojo ar asmens, ėjusio valstybės tarnautojo pareigas ir patraukto tarnybinės atsakomybės, teisėmis ir tarnybinio nusižengimo tyrimo procedūromis.</p> <p>3. Sureguliuojamos teisinio reguliavimo spragos ir neatitikimai.</p> <p>4. Efektyviau panaudojamos Valstybės tarnautojų registro ir Valstybės tarnybos valdymo informacinės sistemos naudojimo galimybės. Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras galės greičiau atlikti įstaigų personalo administravimo procedūras, pagreitės procedūrų, susijusių su centralizuotu įstaigų personalo administravimu, laikas.</p> <p>Pagreitės valstybės tarnautojų, kurių tiesioginiai vadovai yra valstybės pareigūnai ar profesinės karo tarnybos kariai, tarnybinės veiklos vertinimo procedūros suteikus valstybės pareigūnams ir profesinės karo tarnybos kariams prieigą prie Valstybės tarnautojų registre esančių funkcionalumų.</p> <p>5. 2019 m. rugsėjo 17 d. Valstybės tarnautojų registro duomenimis, pareiginė alga padidės 1 153 9–10 pareigybių grupės valstybės tarnautojams, kurių pareiginės algos koeficientai yra minimalūs. Darbo užmokestis padidės vidutiniškai 58,8 EUR su mokesčiais (darbo užmokestis padidės nuo 1,76 iki 88 EUR su mokesčiais).</p>

Projektas neprieštaruja Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiklos programos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisės aktams.

Projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 reikalavimus.

Projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Projekte neapibrėžiamos sąvokos, kurias reikėtų įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Projektas 2019 m. spalio 3 d. pateiktas derinti Finansų ministerijai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Teisingumo ministerijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Krašto apsaugos ministerijai, Nacionalinei teismų administracijai, Generalinei prokuratūrai, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos valstybės tarnautojų, biudžetinių

ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesinei sąjungai. Išvadą dėl Projekto pateikė tik Lietuvos savivaldybių asociacija, kuri atkreipė dėmesį į Lietuvos Respublikos Seime įregistruotą Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIII-3786, kuriame siūloma išplėsti juridinių asmenų, į kurių kolegialius organus gali būti skiriami (renkami) valstybės tarnautojai, sąrašą. Įvertinę šią pastabą, siūlome keičiamo Valstybės tarnybos įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 7 punkte daromų pakeitimų nederinti su nurodyto įstatymo projekto nuostatomis, nes tokie esminiai pakeitimai laikantis teisėkūros reikalavimų turėtų būti *pakartotinai* derinami su interesuotomis institucijomis, be to, išplėtus juridinių asmenų, į kurių kolegialius organus gali būti skiriami (renkami) valstybės tarnautojai, sąrašą, sistemiškai turėtų būti įvertintas poreikis keisti ir kitus įstatymus, nustatančius analogiškas teises, pvz., Diplomatinės tarnybos įstatymo 30 straipsnio 1 dalies 7 punktą. Kartu pažymėtina, kad VTĮ įgyvendinimo metu suinteresuotos institucijos nebuvo išreiškusios poreikio (teikusios pasiūlymų) plėsti juridinių asmenų, į kurių kolegialius organus gali būti skiriami (renkami) valstybės tarnautojai, sąrašą.

Projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Projektą parengė Vidaus reikalų ministerijos Valstybės tarnybos ir vidaus tarnybos politikos grupės (grupės vadovė Irina Malukienė, tel. (8 5) 271 8816, el. p. irina.malukiene@vrm.lt) patarėjas Dainius Cicėnas (tel. (8 5) 271 8521, el. p. dainius.cicenas@vrm.lt) ir vyresnysis patarėjas Adrianas Mečkovskis (tel. (8 5) 271 7198, el. p. adrianas.meckovskis@vrm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Projektas ir jo lyginamasis variantas, 9 lapai.
2. Aiškinamasis raštas, 7 lapai.
3. Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.

Vidaus reikalų ministrė

Rita Tamašunienė

Adrianas Mečkovskis, tel. (8 5) 271 7198, el. p. adrianas.meckovskis@vrm.lt